

Europeiska förklaringar om sjukhusfarmaci: ordlista

Neal Maskrey,¹ Roberto Frontini,^{2,3} Jonathan Underhill,⁴ David Preece³

¹School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire, UK

²Apotheke des Universitätsklinikums Leipzig AöR, Leipzig, Germany

³The European Association of Hospital Pharmacists, Policy and Advocacy, Brussels, Belgium

⁴Centre for Medicines Optimisation, Keele University, Keele, Staffordshire, UK

Korrespondens till

Professor Neal Maskrey, School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire ST5 5BG, UK; Neal.Maskrey@nice.org.uk

Mottagen 7 augusti 2014

Omarbetad den 27 augusti 2014

Accepterad den 28 augusti 2014

Den här ordlistan har tagits fram som en bilaga till de europeiska förklaringarna om sjukhusfarmaci som överenskomts vid ett toppmöte i Bryssel den 15 maj 2014.

I samband med att förklaringarna renodlades i workshops med deltagare från toppmötet den 14 maj 2014 insåg man att det fanns ett uppenbart behov av en ordlista som åtföljer förklaringarna. Tanken var att underlätta genomläsningen av förklaringarna för de som inte deltog i majdiskussionerna genom att ge en allmän förståelse för de centrala termer som används i förklaringarna.

Kommunikation är en utmaning Förutom att förklaringarna är på engelska som inte alla som läser dessa rader har som modersmål, har ord och fraser olika betydelse i olika länder. Dessutom kan farmaceutisk praxis skilja mellan de olika medlemsstaterna. Avsikten med ordlistan är att undvika missförstånd som har att göra med de tekniska termer som används i förklaringarna.

Samtliga upphovsmän till ordlistan fungerade som samordnare eller observatörer i samråd enligt delfimetoden och tre av oss (NM, RF, JU) var samordnare vid användning av cafémetoden (*se sidan 264*); David Preece förde protokoll vid samråd enligt cafémetoden. Alla kände till de

tekniska termerna i de europeiska förklaringarna om sjukhusfarmaci vilket gav upphov till terminologidiskussioner under båda processerna. Sådana diskussioner var utgångspunkten när vi bestämde vilka ord och fraser som skulle ingå i ordlistan som ska åtfölja förklaringarna. Om de inte framkommit under diskussionerna identifierades möjliga källor för de terminologiska definitioner som krävs via PubMed eller sökmotorer på internet. Vid behov gjordes referensurvalet enligt snöbollsprincipen. Det som avgjorde vilka källor som var lämpligast för ordlistan var om de hade relevans för de tekniska diskussioner som ägde rum i samband med samråden enligt delfi- och cafémetoden.

Bidragslämnare NM tog, under korrespondens med DP, fram strategin för utvecklingen av ordlistan. DP tog fram ett första utkast som NM gjorde tillägg till och förfinade. RF och JU granskade och föreslog ytterligare ändringar som DP förde in. Sedan tog NM fram en slutversion. Samtliga upphovsmän gick igenom utkastet och godkände det slutliga manuskriptet.

Konkurrerande intressen NM och JU har deltidsanställningar på National Institute for Health and Care Excellence. RF är ordförande i European Association of Hospital Pharmacists (EAHP). DP har inga konkurrerande intressen att redogöra för.

Proveniens och referentgranskning På uppdrag; inbördes referentgranskning.



För citering: Maskrey N, Frontini R, Underhill J, et al. *Eur J Hosp Pharm* 2014;21: 294-300.

Tabell 1 Termlista

Term	Definition	Källa	Anmärkingar
administrering av läkemedel	Administrering av läkemedel innebär att kontrollera patientens identitet, säkerställa att patienten inte är allergisk mot läkemedlet, säkerställa att läkemedlets användning är i linje med normal dos, biverkningar, försiktighetsåtgärder och kontraindikationer och att administreringssättet, behandlingsvägen och tidpunkten är lämpliga och att allt läkemedel som administreras, avsiktligt krävs upp eller avböjs av patienten, omedelbart registreras på ett tydligt och noggrant sätt.	Omarbetning från UK Nursing & Midwifery Council: http://www.nmc-uk.org/Documents/NMC-Publications/NMC-Standards-for-medicines-management.pdf	
biverkningar av läkemedel	Alla oönskade upplevelser som en patient drabbats av efter intag av ett läkemedel och MHRA: som misstänks vara orsakade av läkemedlet eller läkemedlen.	http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/Howwemonitorthesafetyofproducts/Medicines/TheYellowCardScheme/Informationforhealthcareprofessionals/Adversedrugreactions/index.htm	
kvalitetskrav enligt bästa praxis	Dessa principer är ägnade att uppnå högsta möjliga verkan, effektivitet, säkerhet, åtkomst, reduktion av olämplig variation och hållbarhet.	Omarbetning från UNITE FOR SIGHT: http://www.uniteforsight.org/global-health-course/module1	
tillbudsrapportering inom hälso- och sjukvård (clinical incident reporting system, CIRS)	Rapportering av fel, skador, ofarliga fel, felaktigt fungerade utrustning, processfel eller andra risker från läkare, sjuksköterskor eller annan vårdpersonal inom hälso- och sjukvården och via hälso- och sjukvården till en bredare publik via ett systemomfattande, regionalt eller nationellt rapporteringssystem. Det kan underlätta målriktade förbättringsinsatser och systemförändringar för att minska sannolikheten för att patienter utsätts för risker i framtiden. Rapportsystem har inga bestraffningsfunktioner och kan också utformas för att ta emot rapporter från patienter, familjer och konsumentorganisationer.	Omarbetning från Världshälsoorganisationen: http://www.who.int/patientsafety/events/05/Reporting_Guidelines.pdf	Kallas även för avvikelserapportering. De båda termerna tycks användas omväxlande
kliniska behandlingsalternativ	En kompetent läkare tar fram lämpliga behandlingsplaner enligt bästa praxis och anpassar behandlingsalternativen efter växlande omständigheter. Vederbörande remitterar patienterna på lämpligt sätt, samordnar vården med annan vårdpersonal och ger patienten kontinuerlig vård istället för att bara åtgärda problemet.	Omarbetning från RCGP: http://www.wpba4gps.co.uk/fileadmin/user_upload/secure/mindmaps/PDF_files_for_Competency/Clinical_Management.pdf	
kliniska prövningar	Delta i kliniska prövningar genomgår särskilda interventioner enligt en forskningsplan eller ett protokoll som utarbetas av prövarna. I kliniska prövningar kan ett nytt studieläkemedel jämföras med ett standardläkemedel som redan är tillgängligt eller med en placebo som inte innehåller någon aktiv beståndsdel eller med avsaknad av läkemedel.	Adapted from ClinicalTrials.gov: https://clinicaltrials.gov/ct2/about-studies/learn	Kallas även interventionsstudier
kompetens	Kunskaper, färdigheter, beteenden och attityder som en person samlar på sig, utvecklar och förvärvar genom utbildning, praktik och arbetserfarenhet.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
kompetensram	En kompetensram är en samling kompetenser som anses vara centrala för att nå ett effektivt resultat. Kompetensutveckling hjälper personer att förbättra sina resultat och att arbeta mer effektivt.	Whiddett S, Hollyforde, S. <i>The Competencies Handbook</i> . London: Institute of Personnel and Development, 1999. Se http://www.fip.org/files/fip/PharmacyEducation/GbCF%20booklet.pdf	
läkemedelsberedning	Farmaceutisk beredning är en metod för att bereda personanpassade läkemedel till patienter.	Omarbetning från PCAA: http://www.pccarx.com/what-is-compounding	Se även "extemporeberedning"
datorstött beslutssystem	Datorstödda beslutssystem är datorprogram som är utformade för att hjälpa läkare när de fattar beslut om diagnoser och behandlingar inom patientvården. De kan förenkla åtkomsten till de data som behövs för att fatta beslut, ge påminnelser och uppmaningar i samband med patientbesök, hjälpa till att ställa diagnos vid förskrivning och genomgång av läkemedel samt larma läkare vid tecken på nya mönster i patientdata.	Omarbetning från: Payne TH. Computer decision support systems. <i>Chest</i> 2000;118:47S—52S. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10939999	
förfalskade läkemedel	Ett förfalskat läkemedel är ett läkemedel som avsiktligt och bedrägligt etiketterats fel avseende identitet och/eller ursprung. Förfälskningar kan gälla både varumärkesprodukter och generiska produkter och förfälskade produkter kan vara produkter med rätt innehållsämnen eller med fel innehållsämnen, utan aktiva innehållsämnen, med otillräckligt aktiva innehållsämnen eller med falsk förpackning.	Världshälsoorganisationen http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/overview/en/	

Fortsättning

Tabell 1 fortsättning

Term	Definition	Källa	Anmärkningar
dispensering (av läkemedel)	Att märka dispenserade doser på samma sätt som originalprodukten och leverera ett kliniskt lämpligt läkemedel till en patient eller vårdgivare, oftast mot ett utfärdat recept, att tas av patienten själv eller genom administrering av annan vårdpersonal, samt att ge råd om säker och effektiv användning.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
kassering (av läkemedel)	Läkemedel som inte längre ges till en patient av okänd anledning ska normalt återställas till lämpligt apotek eller dispenserande läkare för säker kassering.	Omarbetning från Royal Pharmaceutical Society (UK): http://www.rpharms.com/support-pdfs/safesechandmeds.pdf	
distribution (av läkemedel)	Process som omfattar kontinuerlig lagring, transport och hantering under lämpliga förhållanden av läkemedel enligt krav i försäljningsgodkännandet eller produktspecifikationen.	Omarbetning från MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Inspectionandstandards/GoodDistributionPractice/ Världshälsoorganisationen: http://apps.who.int/medicinedocs/en/d/Js4882e/3.1.html	
läkemedels- och terapikommittéer	Ett forum där alla intressenter som medverkar i beslut om läkemedelsanvändning församman. De kan befinna sig på alla nivåer inom hälso- och sjukvården—på distriktsnivå (med uppsikt över primärvårdscentraler) eller på nationell nivå.		
effekt (av läkemedel)	Möjlighet till intervention för att skapa önskad gynnsam effekt under övervakning av experter och under ideala förhållanden, till exempel vid kliniska prövningar.	Omarbetning från <i>Dorland's Medical Dictionary for Health Consumers</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/efficacy	
effektivitet (av läkemedel)	I vilken grad en intervention uppnår det avsedda hälsoresultatet under normala eller vanliga förhållanden.	Omarbetning från <i>Mosby's Dental Dictionary</i> , 2nd edn, 2008: http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/effectiveness	
e-hälsa	E-hälsa är överföring av hälso- och sjukvårdsresurser och hälso- och sjukvård på elektronisk väg. Tre huvudområden ingår: ► Distribution av hälso- och sjukvårdsinformation till hälso- och sjukvårdspersonal och konsumenter av hälso- och sjukvård via internet och telekommunikation. ► Användning av potentialen inom IT och e-handel för att förbättra offentlig hälso- och sjukvård, t.ex. genom utbildning av vårdpersonal. ► Användning av e-handel och e-afärsverksamhet inom hälso- och sjukvårdsförvaltning.	Omarbetning från <i>Dorland's Medical Dictionary for Health Consumers</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/effectiveness Världshälsoorganisationen: http://www.who.int/trade/glossary/story021/en/	
evidensbaserad praxis	Användning av samvetsgrann, uttrycklig och omdömesgill bästa praxis för att fatta beslut om enskilda patienters vård. Utövande av evidensbaserad medicin innebär att individuell klinisk sakkunskap integreras med bästa tillgängliga, externa, kliniska evidens från systematisk forskning. Sakkunskap visar sig på många sätt, men särskilt i mer effektiva och verk samma diagnoser och i den större inlevelsen och medkännande insikten i enskilda patienters situation, rättigheter och preferenser när det fattas kliniska beslut om deras vård.	Sackett DL, Rosenberg WMC, Muir Gray JA, <i>et al.</i> Evidence based medicine: what it is and what it isn't. <i>BMJ</i> 1996;312:71. http://www.bmj.com/content/312/7023/71	Termen "evidensbaserad praxis" föredras numera framför "evidensbaserad medicin".
extemporeberedning	En produkt som dispenserar direkt efter beredning och inte utgör en lagerprodukt.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	Se även "läkemedelsberedning".
ackrediteringsprogram för extern kvalitetsutvärdering	En regional (eller eventuellt nationell) process som tjänstebaserade organisationer frivilligt deltar i för att förbättra organisation och leverans av hälso- och sjukvårdstjänster och som utvärderas mot uttryckliga publicerade standarder av sakkunnighetsbedömande arbetsgrupper som leds av en opartisk myndighet som involverar (men är objektiv) användare, tjänsteleverantörer, inköpare och statsförvaltning.	Shaw CD. External quality mechanisms for health care: summary of the ExPeRT project on visitatie, accreditation, EFQM and ISO assessment in European Union countries. <i>Int J Qual Health Care</i> 2000;12:169-7. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10894187	
farmakopé	En samling processer som ska utgöra ett stöd vid hanteringen av introduktion, användning eller tillbakadragande av behandlingar inom en struktur, tjänst eller organisation inom hälso- och sjukvården.	Utveckling och uppdatering av lokala farmakopéer NICE Medicines Practice Guidelines 2012: http://www.nice.org.uk/guidance/MPG1/chapter/1-background#definition-of-a-local-formulary	
riktlinjer (kliniska)	Systematiskt framtagna förklaringar som är avsedda att bistå praktiserande läkares och patienters beslut om lämplig hälso- och sjukvård vid specifika kliniska förhållanden.	Field M, Lohr K: Committee to Advise the Public Health Service on Clinical Practice Guidelines, Institute of Medicine. <i>Clinical Practice Guidelines: Directions for a New Program</i> . Washington, DC: National Academies Press, 1990. Se http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/section1.html	
farliga läkemedel	Läkemedel anses vara farliga om de ger upphov till en eller flera av följande sex egenskaper hos människor eller djur:	NIOSH List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings 2012: http://www.cdc.gov/niosh/docs/2012-150/pdfs/2012-150.pdf	

Fortsättning

Tabell 1 fortsättning

Term	Definition	Källa	Anmärkningar
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Karcinogenitet ▶ Teratogenitet eller annan utvecklingstoxicitet ▶ Toxicitet ▶ Reproduktionstoxicitet ▶ Organtoxicitet vid låga doser ▶ Gentoxicitet 		
hälso- och sjukvårdsinrättning	Lokal i vilken en person erbjuds hälso- och sjukvård eller socialvård.	Se https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/212915/Carre-Setting-Definitions.pdf for detailed definitions	
högriskläkemedel	Högriskläkemedel är läkemedel som mest sannolikt anses orsaka betydande skada för patienten, även när de används som avsett.	Patient Safety First: http://www.patientsafetyfirst.nhs.uk/ashx/Asset.ashx?path=/How-to-guides-2008-09-19/Medicines%201.1_17Sept08.pdf	
märkning (av läkemedel)	För säker användning av alla läkemedel måste användarna läsa på etikett och förpackning omsorgsfullt och noggrant och kunna tillgodogöra sig och följa den angivna informationen. Det primära syftet med märkning och förpackning av läkemedel är att patienten klart och otvetydigt ska kunna se vilket läkemedel det är och vilka förhållanden som gäller för säker användning.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/home/groups/pl-a/documents/websitesources/con157150.pdf	
tillverkning (av läkemedel)	Verksamheter för vilka det godkännande som avses i artikel 40.1 och 40.3 i direktiv 2001/83/EG eller det godkännande som avses i artikel 13.1 i direktiv 2001/20/EG krävs.	Kommissionens direktiv 2003/94/EG: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-1/dir_2003_94/dir_2003_94_en.pdf	
godkännande för försäljning	Läkemedel som uppfyller gällande standarder när det gäller säkerhet, kvalitet och effekt erhåller ett godkännande för försäljning (tidigare produktlicens) som vanligen är nödvändigt innan de kan förskrivas eller säljas.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Licensingofmedicines/Marketingauthorisations/	
medicinteknisk utrustning	Alla instrument, apparater, anordningar, program, material eller andra varor, vare sig de används ensamma eller i kombination, tillsammans med ett tillbehör (inklusive de program som enligt tillverkaren är avsedda att användas specifikt för diagnostiska och/eller terapeutiska ändamål och som är nödvändigt för att de ska kunna användas på rätt sätt), vilka enligt tillverkaren är avsedda att användas till människor för: <ul style="list-style-type: none"> ▶ diagnos, förebyggande, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom, ▶ diagnos, övervakning, behandling eller lindring av, eller som kompensation för en skada eller en funktionsnedsättning, ▶ undersökning, ersättning eller modifiering av anatomin eller av ett fysiologiskt förlopp, ▶ befruktningsskontroll. och som inte uppnår sin huvudsakliga avsedda funktion på eller i människokroppen med farmakologiska, immunologiska eller metabola medel, men vars funktion kan stödjas med sådana medel.	Europeiska unionen http://ec.europa.eu/health/medical-devices/files/revision_docs/2007-47-en_en.pdf	
felmedicinering	Felmedicinering är ett oavsiktligt fel vid förskrivning, dispensering, administrering eller övervakning av ett läkemedel medan det hanteras av vårdpersonal, patienter eller konsumenter.	EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/special_topics/general/general_content_000570.jsp	
läkemedel	Alla ämnen eller kombinationer av ämnen som visat sig ha egenskaper som är lämpliga för behandling av sjukdomar hos människor eller alla ämnen eller kombinationer av ämnen som kan användas på eller administreras till människor, antingen med avsikten att återställa, korrigera eller ändra fysiologiska funktioner genom att utöva en farmakologisk, immunologisk funktion eller för att ställa en medicinsk diagnos.	European Union: http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=13063	Synonymt med "medicin".
rapportsystem för felmedicinering (MERS)	Ett system för tillbudsrapportering som läkare med patientkontakt enkelt kommer åt för att rapportera ett tillbud med vetskap om att deras rapport kommer att hanteras utan straffpåföljder och att det kommer att leda till ökad kunskap om orsakerna till tillbudet och systemförändringar som förhindrar att det sker igen.	Mahajan RP. Critical incident reporting and learning. <i>Br J Anaesth</i> 2010;105:69-75. http://bjaoxfordjournals.org/content/105/1/69.abstract	

Fortsättning

Tabell 1 fortsättning

Term	Definition	Källa	Anmärkingar
process för läkemedelsanvändning	Läkemedelsanvändning är en komplex process som innefattar delprocesserna förskrivning av läkemedel, bearbetning av beställningar, dispensering, administrering och övervakning av effekter.	Institute for Safe Medication Practices: http://www.ismp.org/faq.asp#Question_3	
riktlinjer för läkemedelshantering optimering av läkemedel	Ett system med processer och funktioner som fastställer hur läkemedel används av patienter och av hälso- och sjukvårdssystem. Optimering av läkemedel säkerställer att människor får bästa möjliga resultat av sina läkemedel samtidigt som skaderisken minimeras. För optimering av läkemedel krävs att man fattar evidensbaserade beslut om läkemedel som innebär ett aktivt engagemang från patientens sida och yrkesmässig samverkan för att ta fram en individanpassad, personcentrerad strategi för läkemedelsanvändning inom resursramen.	Omarbetning från National Prescribing Centre: http://www.npc.nhs.uk/developing_systems/intro/resources/library_good_practice_guide_mmmbook1_2002.pdf NICE: http://www.nice.org.uk/guidance/gid-cgwave0676/resources/medicines-optimisation-draft-scope2	
läkemedelsbrist	Uppkomst av en situation där den totala försörjningen med kliniskt utbytbara versioner är otillräcklig för att uppfylla det aktuella eller förutsagda behovet på användarnivå. Läkemedelsbrist kan uppstå av många skäl, t.ex. tillverkningsproblem eller problem som inverkar på läkemedlets kvalitet och som i sin tur kan påverka patientvården.	Omarbetning från FDA: http://www.fda.gov/downloads/AboutFDA/ReportsManualsForms/StaffPoliciesandProcedures/ucm079936.pdf och EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000588.jsp&mid=WC0b01ac05807477a5 Världshälsoorganisationen: http://www.who.int/goe/publications/goe_mhealth_web.pdf	
m-hälsa	Medicin- och folkhälsopraxis som stöds av mobila enheter såsom mobiltelefoner, patientövervakningsenheter, personliga digitala assistenter (PDA) och andra trådlösa enheter.		
blandning (av läkemedel)	Att kombinera två (eller flera) aktiva farmaceutiska innehållsämnen i en enda formulering eller två eller flera läkemedel som administreras samtidigt	National Prescribing Centre: http://www.npc.nhs.uk/improving_safety/mixing_meds/resources/mixing_of_medicines.pdf	
tvärvetenskaplig	Kombinera eller involvera flera akademiska ämnesområden eller yrkesspecialiseringar när man närmar sig en fråga eller ett problem.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/multidisciplinary	
händelse som kunde ha lett till en olycka (relaterat till felmedicinering)	En händelse, situation eller felaktighet som ägde rum men som hejdades innan den påverkade patienten.	Institute for Safe Medication Practices: https://www.ismp.org/newsletters/acutecare/articles/20090924.asp	
lägga ut på entreprenad tvärprofessionella vårdteam	Erhålla varor eller tjänster genom att teckna avtal med en leverantör utifrån. Tvärfprofessionellt team som utför patientvård och vanligen leds av en läkare. Varje medlem i teamet har särskilda ansvarsområden och hela teamet bidrar till patientvården.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/outsource MeSH-term. Se Health Foundation: http://www.health.org.uk/public/cms/75/76/313/579/Patient%20Care%20Teams.pdf?realName=jsrQqb.pdf	
patientsäkerhet	Förebyggande arbete för att patienter inte ska drabbas av fel och biverkningar i samband med hälso- och sjukvård.	Världshälsoorganisationen http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/patient-safety	
patientjournal	En samling kliniska uppgifter som avser patientens fysiska och psykiska hälsa, sammanställd från olika källor.	<i>Segan's Medical Dictionary 2012</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/health+record	
farmaceutisk beredning	Alla arbetsmoment som omfattar inköp av material och produkter, tillverkning, kvalitetskontroll, frisläppande, lagring och leverans av läkemedel, samt tillhörande kontroller.	PIC/S Guide to Good Practices for the Preparation of Medicinal Products in Healthcare Establishments: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
hälsoekonomisk utvärdering	Läkemedelsekonomi är ett vetenskapligt ämne där man utvärderar kliniska, ekonomiska och humanistiska aspekter på farmaceutiska produkter, tjänster och program, liksom andra interventioner inom hälso- och sjukvården för att förse dess beslutsfattare med värdefull information för att uppnå optimala utfall och fördelning av resurser inom hälso- och sjukvården.	International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research: http://www.ispor.org/Terminology/Default.asp	
biverkningsövervakningsprogram	Den vetenskap och verksamhet som avser detektering, bedömning och förebyggande av biverkningar eller andra läkemedelsorsakade problem.	Världshälsoorganisationen http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/safety_efficacy/pharmvigil/en/	
farmaceutisk praxis	Uppdraget inom farmaceutisk praxis är att bidra till hälsoförbättring och att hjälpa patienter med hälsoproblem att dra nytta av sina läkemedel på bästa möjliga sätt.	FIP/WHO: http://www.fip.org/files/fip/WHO/GPP%20guidelines%20FIP%20publication_final.pdf	
patientnära vård (system)	Laboratorietjänster och andra tjänster som erbjuds patienten på sängkanten. Däribland ingår diagnostiska tester och laboratorietester med automatisk inskrivning av uppgifter.	MeSH-term: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh?term=Point-of-Care%20Systems	

Fortsättning

Tabell 1 fortsättning

Term	Definition	Källa	Anmärkningar
upphandling	Ge snabb och effektiv service till patienterna genom att leverera rätt läkemedel till rätt pris, samtidigt som man genomför kostnadseffektiva inköp för lokala, regionala eller nationella hälso- och sjukvårdssystem. Detta kan innebära ett komplext nätverk av affärssystem, drift-, IT- och kvalitetskontrollsystem samt riskhanteringssystem. Vad som särskilt bör iaktas och följas är förskrivningsråd, vägledning genom farmakopéer och kliniska styrningsfrågor.	British Journal of Medicines Procurement: http://www.medicinesprocurement.co.uk/	
protokoll	Förfarande för att genomföra ett vetenskapligt försök eller ett medicinskt behandlingsprogram.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/protocol	
kvalitetssäkring	Process för att behålla en önskad kvalitetsnivå hos en tjänst eller produkt, speciellt genom att uppmärksamma varje steg i leverans- eller tillverkningsprocessen.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-assurance	
kvalitetskontroll	System för att upprätthålla standarden hos tillverkade produkter genom att testa en färdig produkt mot specifikationen	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-control?q=quality+control	
rekonstituering (av läkemedel)	Åtgärd för att möjliggöra användning eller applicering av ett läkemedel som är godkänt för försäljning enligt de anvisningar som ges i produktresumén i bipacksedeln.	PIC/S Guide to Good Practices for the Preparation of Medicinal Products in Healthcare Establishments: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
ansvarsfull läkemedelsanvändning	En situation där intressenter inom hälso- och sjukvården förenar sina aktiviteter och förmågor för att säkerställa att patienter får de rätta kostnadseffektiva läkemedlen på rätt tid, använder dem på lämpligt sätt och drar nytta av dem. Leverans av de rätta läkemedlen till patienter som behöver dem kräver engagemang från alla aktörer, även statliga förvaltningar, och en vision om hur man kan integrera allmänna och privata intressen och mobilisera resurser.	Omarbetning från FIP: http://www.fip.org/centennial/files/static/REPORT_MINISTERS_SUMMIT_-_English_version_final.pdf	
läkemedelsgranskning	En strukturerad, kritisk undersökning av en patients läkemedel med syftet att nå en överenskommelse med patienten om behandling, optimering av läkemedlets verkan, minimering av antalet läkemedelsrelaterade problem, samt minskning av avfallet.	National Prescribing Centre: http://www.npc.nhs.uk/review_medicines/intro/resources/room_for_review.pdf	
riskvärdering	En systematisk process för att utvärdera eventuella risker som kan inträffa i en planerad aktivitet eller åtagande.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/risk-assessment	
kontinuerlig vård	Kontinuerlig vård innebär en smidig och säker överföring av en patient inom eller mellan vårdinrättningar, även mellan sjukhuset och hemmet.	Omarbetning från Spehar AM, Campbell RR, Cherrie C, et al. <i>Seamless Care: Safe Patient Transitions from Hospital to Home</i> . http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK20459/	
intressenter (i samband med hälso- och sjukvård)	Personer eller grupper som har ett egenintresse i ett kliniskt beslut och den evidens som stödjer beslutet. Intressenter kan vara patienter, vårdgivare, läkare, stödgrupper, yrkesorganisationer, affärsverksambheter, politiskt ansvariga. Varje grupp har ett unikt och värdefullt perspektiv.	AHRQ: http://www.ahrq.gov/research/findings/evidence-based-reports/stakeholderguide/chapter3.html	
spårbarhet	Möjligheten att spåra framåt och följa rörelsen genom särskilda stadier av den vidsträckt distributionskedjan och spåra bakåt för att ta reda på bakgrunden, användningen eller platsen för det som avses.	GS1 http://www.gs1.org/docs/healthcare/GS1_article_PMPS.pdf	
transkription (i samband med förskrivning)	Åtgärden att göra en exakt kopia, vanligen skriftligen. Det betyder att det alltid måste finnas ett original från vilket den transkriberade kopian görs. När det gäller läkemedel görs transkriberingen vanligen så att vårdpersonalen får tillgång till förskrivningsuppgifterna och annan information i samband med omvårdnaden av en patient.	Omarbetning från UKMi: http://www.medicinesresources.nhs.uk/upload/documents/Communities/SPS_E_SE_England/Transcribing%20guidance%20Vs%201%20Feb11%20DG.pdf	

Fortsättning

Tabell 1 fortsättning

Term	Definition	Källa	Anmärkingar
behandlingsväg	Förväntad vård som ett flerprofessionellt team kommit överens om och planerat in i en lämplig tidsram.	Welsh National Leadership and Innovation Agency for Healthcare guide to integrated care pathways: http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/Documents/829/integratedcarepathways.pdf	Det kallas även vårdprogram, intensivvårdsprogram, integrerade vårdprogram och vårdplaner.
användning av ett läkemedel utanför dess försäljningsgodkännande	I vissa kliniska situationer kan förskrivaren bedöma att användningen av läkemedel som inte är godkända eller användningen av läkemedel utanför villkoren i försäljningsgodkännandet ligger i patientens bästa intresse utifrån tillgänglig evidens. Det är särskilt vanligt inom vissa medicinska områden med en sådan praxis, till exempel inom pediatriken där svårigheterna att utveckla åldersanpassade formuleringar betyder att många av de läkemedel som används till barn används utanför sitt tillämpningsområde eller inte är godkända. Hälso- och sjukvårdspersonal kan anse det nödvändigt att förskriva eller rekommendera att en icke-godkänd medicin används när det inte finns något lämpligt godkänt alternativ tillgängligt eller när ett läkemedel bereds på ett apotek av, eller under övervakning av, en apotekare, eller att ett godkänt läkemedel används utanför de villkor som angetts i godkännandet (t.ex. utanför angivna indikationer, doser, administreringsätt eller mot angivna varningar). Program för omvårdnad av humanitära skäl är avsedda för patienter som har drabbats av en sjukdom där det inte finns några tillfredsställande godkända behandlingar eller som inte kan delta i en klinisk prövning. De är avsedda att ge patienten lättare tillgång till nya behandlingsalternativ under utveckling.	Omarbetning från MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/DrugSafetyUpdate/CON087990 och EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000293.jsp	

EJHP

Europeiska förklaringar om sjukhusfarmaci: ordlista

Neal Maskrey, Roberto Frontini, Jonathan Underhill, et al.

Eur J Hosp Pharm 2014 21: 294-300

doi: 10.1136/ejhpharm-2014-000527

Aktuell information och service finns på:

<http://ejhp.bmj.com/content/21/5/294.full.html>

Däribland ingår:

Bevakning via e-post

Du meddelas avgiftsfritt via e-post när nya artiklar citerar denna artikel. Registrera dig i rutan i översta högra hörnet av online-artikeln.

Ämnessamlingar

Artiklar om liknande ämnen finns i följande samlingar

[Konkurrerande intressen \(etik\)](#) (1178 artiklar)

[Internet](#) (55 artiklar)

[Tidskriftsvetenskap](#) (52 artiklar)

Anmärkningar

För begäran om tillstånd gå till:

<http://group.bmj.com/group/rights-licensing/permissions>

För beställning av särtryck gå till:

<http://journals.bmj.com/cgi/reprintform>

För prenumeration på BMJ gå till:

<http://group.bmj.com/subscribe/>